

Internett – et tryggere sted for våre barn

Internett er en del av alles hverdag. Internetts raske utbredelse reiser viktige etiske og juridiske utfordringer. Utviklingen forsterker utfordringene, og de omfatter stadig nye digitale medier, verktøy og tjenester.

Mobiltelefoner med kamera og videokamera og tjenester som sms og mms har hatt en eksplosiv vekst. Dette må skolen i samarbeid med hjemmet må ha et bevisst forhold til. Tjenestene utfordrer enkeltindividenes valg i forhold til anvendelsesområder. Samtidig kan moderne mobiltelefoner som er veldig utbredt blant ungdom være nyttige verktøy i læringsarbeidet bl.a. gjennom bruk av kamera i dokumentasjon i feltarbeid.

Digitale medier integreres på stadig nye områder og vil få større plass i opplæringen i framtida. Nye arenaer med nye muligheter for læring vokser fram i tillegg til og ved siden av grunnopplæringen. Stadig yngre barn bruker digitale tjenester på avanserte måter. Nivået på barnas kunnskap heves fra år til år nedover i klassetrinnene bl.a. gjennom at yngre lærer av eldre elever.

Utviklingen går så raskt at skolen utfordres i forhold til å kunne følge med. Det er selvsagt positivt at barn og ungdom raskt tar i bruk tekniske nyvinninger, men de er ikke alltid i stand til å se konsekvensene av sine handlinger og valg.

De nye læreplanene innfører bruk av digitale verktøy som en av fem grunnleggende ferdigheter. Planene fokuserer på digital kompetanse i fagplanenes kompetansemål. Barn og unge får gjennom opplæringen anledning til å bruke de ferdigheter og verktøy mange av dem tilegner seg utenom skolen. De må også læres opp til å se mulighetene og utfordringene i et helhetlig perspektiv der digital kompetanse for ungdom er mye mer enn tekniske ferdigheter.

Kildekritikk har alltid vært et viktig tema i skolen. Enkel tilgang til ikke-kvalitetssikret på Internett forsterker betydningen av kildekritikk. Tidligere var alt mye mer forutsigbart gjennom at det aller meste av stoff var samlet i godkjente lærebøker og oppslagsverk. Slik er ikke virkeligheten i dag. Det er også viktig å fokusere på at det er et mangfold av enkeltpersoner, grupper og institusjoner som tilbyr innhold på nett. Det er urovekkende at rasistiske organisasjoner tilbyr leksehjelp for ungdom.

Nye medier og nye tjenester er på samme tid både inkluderende og ekskluderende. Før var klikkdannelser og ekskludering ofte kortvarig og i de fleste tilfeller gikk over. Nå vil en lite gjennomtenkt sms eller e-post, kunne gjenskapes selv om den slettes aldri så mye. Dette gjør faktisk at den kan ha evig liv.

Vi må alle – både hjem og skole - ta disse utfordringene på alvor slik at barn og unge så trygt som mulig kan ta digitale medier i bruk. SAFT-prosjektet, Utdanningsdirektoratet og andre offentlige og private aktører samarbeider om en felles ”Trygg bruk dag 2006”. I den forbindelse får alle skoler med barnetrinn tilsendt denne lærepakken som tar opp en rekke av disse forholdene.

Jeg ønsker dere til lykke med ”Trygg bruk-dagen” den 7. februar, og håper at lærepakken bidrar til at barn og unge kan bruke Internett på en tryggere måte.

Øystein Djupedal
Kunnskapsminister